

PRAWA PACJENTA

Masz prawo do bezpłatnych świadczeń opieki zdrowotnej

Masz prawo do równego dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Sposób udzielania Ci pomocy medycznej i procedury z tym związane muszą odpowiadać wymaganiom aktualnej wiedzy medycznej. Każdy, kto ma prawo do świadczeń opieki zdrowotnej, otrzymuje pomoc medyczną na takim samym poziomie.

Masz prawo do natychmiastowego otrzymania pomocy medycznej, bez skierowania, w stanie nagłym - jeśli jest zagrożone Twoje zdrowie lub życie.

W stanach nagłych masz prawo skorzystać z pomocy lekarza, który nie jest lekarzem ubezpieczenia zdrowotnego, w zakresie niezbędnych świadczeń opieki zdrowotnej. Prawo do natychmiastowej pomocy medycznej, bez skierowania, ma także kobieta w czasie porodu.

Możesz żądać, aby lekarz udzielający Ci świadczeń zdrowotnych zasięgnął opinii innego lekarza lub zwołał konsylium lekarskie. Lekarz może odmówić zasięgnięcia opinii innego lekarza, jeżeli uzna to za bezzasadne. Pamiętaj, że w takiej sytuacji Twoje żądanie oraz odmowa lekarza powinny zostać odnotowane w dokumentacji medycznej, do której masz dostęp.

Dotyczy to również świadczeń zdrowotnych udzielanych przez pielęgniarkę lub położną

Masz prawo do poszanowania godności i intymności

Masz prawo do poszanowania godności i intymności podczas otrzymywania świadczeń zdrowotnych.

W związku z tym w trakcie udzielania pomocy medycznej powinny być obecne tylko te osoby, które są niezbędne ze względu na rodzaj świadczenia. Uczestnictwo innych osób wymaga Twojej zgody i zgody lekarza, który udziela świadczenia.

Prawo do poszanowania godności obejmuje także prawo do godnego umierania. Jeżeli znajdujesz się w stanie terminalnym, masz prawo do świadczeń zdrowotnych zapewniających łagodzenie bólu i zminimalizowanie cierpienia innego typu.

Przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych może być obecna bliska Ci osoba. Lekarz ma prawo nie zgodzić się na obecność osoby bliskiej, jeśli istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zagrożenia epidemicznego lub ze względu na Twoje bezpieczeństwo zdrowotne. Tę odmowę odnotowuje się w dokumentacji medycznej.

Masz prawo do wyczerpującej i zrozumiałej informacji o swoim stanie zdrowia

Jeżeli ukończyłeś 16 lat, masz prawo uzyskać od lekarza przystępną informację o Twoim stanie zdrowia, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych oraz dających się przewidzieć następstwach (dla Twojego zdrowia i życia) zastosowania albo zaniechania określonych czynności medycznych. Jeżeli jesteś w wieku 16 - 18 lat, tę informację ma prawo uzyskać także Twój przedstawiciel ustawowy (np. rodzic).

Lekarz powinien Ci dokładnie wyjaśnić, na czym będą polegały przeprowadzane zabiegi i badania oraz w jakim celu będziesz przyjmował dany lek. Masz prawo do informacji o wynikach przeprowadzonych badań. Jeśli za dane świadczenie musiałbyś częściowo lub w całości zapłacić, lekarz powinien to wyraźnie zaznaczyć.

Przysługuje Ci również prawo do uzyskania od pielęgniarki lub położnej przystępnej informacji o pielęgnacji i zabiegach pielęgniarskich (położniczych).

Po uzyskaniu informacji o swoim stanie zdrowia, możesz przedstawić lekarzowi swoje zdanie na ten temat. Jeżeli masz powody sądzić, że lekarz nie przekazał Ci wszystkich informacji o Twoim stanie zdrowia i o niepomyślnym rokowaniu, masz prawo żądać, aby udzielono Ci pełnych informacji.

Pamiętaj, możesz pytać o wszystko, co Cię niepokoi oraz do momentu, aż przekazywana informacja będzie dla Ciebie zrozumiała. Jeżeli nie chcesz być informowany o swoim stanie zdrowia, masz prawo zrezygnować z tych informacji - ze wskazaniem, czy rezygnujesz ze wszystkich informacji, czy tylko z niektórych.

Lekarz może nie podjąć lub odstąpić od leczenia, o ile nie zachodzi przypadek niecierpiący zwłoki, a brak udzielenia pomocy medycznej nie stanowi dla Ciebie niebezpieczeństwa: utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała, ciężkiego rozstroju zdrowia oraz innego przypadku niecierpiącego zwłoki. Odstąpienie od leczenia nie może być dla Ciebie zaskoczeniem. Powinieneś zostać poinformowany o tym odpowiednio wcześniej. Masz prawo uzyskać informację i wskazanie, u jakiego innego lekarza lub w jakim innym szpitalu czy przychodni masz realną możliwość kontynuowania leczenia.

Pamiętaj, że Ty decydujesz, komu i jakie informacje o Twoim zdrowiu mogą być przekazywane. Możesz wyrazić zgodę na udzielanie tych informacji innym osobom (rodzynie, znajomym, mediom), możesz również nie upoważnić do tego nikogo.

Upoważnienie powinno zawierać:

- miejscowość i datę,

- Twoje dane (imię i nazwisko, adres zamieszkania),
- dane osoby upoważnionej (imię i nazwisko, adres zamieszkania, nr dowodu tożsamości),
- Twój wyraźny podpis.

Masz prawo do zachowania tajemnicy informacji na Twój temat

Masz prawo do ochrony danych i utrzymania w tajemnicy informacji na Twój temat uzyskanych przez osoby wykonujące zawód medyczny (np. lekarzy) w związku z udzielaniem Ci świadczeń zdrowotnych. Tajemnica lekarska obejmuje wszelkie informacje dotyczące stanu zdrowia, rozpoznania i przebiegu leczenia, jak również życia prywatnego, rodzinnego i zawodowego.

Informacje te muszą być traktowane jako poufne i nie mogą być ujawniane osobom nieupoważnionym również po Twojej śmierci. Osoby wykonujące zawód medyczny są zobowiązane do ujawnienia informacji, gdy tajemnica lekarska może powodować niebezpieczeństwo dla zdrowia i życia Twojego i innych osób.

Masz prawo do wyrażenia zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych

Po otrzymaniu od lekarza wyczerpującej i zrozumiałej informacji o Twoim stanie zdrowia, jeśli ukończyłeś 16 lat, masz prawo wyrazić zgodę na przeprowadzenie badania. Pamiętaj, zawsze możesz się nie zgodzić na dane świadczenie zdrowotne lub zażądać zaprzestania jego udzielania. Zgoda może być ustna, pisemna albo wyrażona poprzez takie zachowanie, które nie budzi wątpliwości co do podjętej decyzji.

Jeśli masz 16 - 18 lat i nie zgadzasz się na udzielenie Ci świadczenia zdrowotnego, a Twój przedstawiciel ustawowy (np. rodzic) ma odmienne zdanie, decyzję podejmuje sąd opiekuńczy.

Masz prawo do dostępu do dokumentacji medycznej dotyczącej Twojego stanu zdrowia oraz udzielonych świadczeń zdrowotnych

Podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych (np. szpital, poradnia, prywatna placówka) ma obowiązek udostępnić Twoją dokumentację medyczną Tobie, Twojemu przedstawicielowi ustawowemu lub osobie upoważnionej przez Ciebie. Po Twojej śmierci prawo wglądu w dokumentację medyczną ma osoba, którą upoważniłeś za życia.

Upoważnienie powinno zawierać:

- miejscowość i datę,
- Twoje dane (imię i nazwisko, adres zamieszkania),
- dane osoby upoważnionej (imię i nazwisko, adres zamieszkania, nr dowodu tożsamości),
- Twój wyraźny podpis.

Dokumentacja medyczna może być udostępniona do wglądu (bezpłatnie, w siedzibie podmiotu, w którym się leczysz lub leczyłeś), poprzez sporządzenie jej wyciągów, kopii lub odpisów (za opłatą). Lekarz ma obowiązek wyjaśnić Ci treść dokumentacji medycznej zrozumiały i wyczerpujący w sposób.

Podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych przechowuje dokumentację medyczną przez **20 lat**, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym dokonano ostatniego wpisu.

Wyjątki od tego okresu określa ustawa o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Masz prawo do zgłoszenia sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia lekarza

Masz prawo (lub w Twoim imieniu Twój przedstawiciel ustawowy) wnieść sprzeciw wobec opinii albo orzeczenia, które wydaje lekarz o Twoim stanie zdrowia, jeśli opinia albo orzeczenie ma wpływ na Twoje prawa lub obowiązki wynikające z przepisów prawa. Sprzeciw wymaga uzasadnienia, w tym wskazania odpowiedniego przepisu, z którego wynikają prawa lub obowiązki. Sprzeciw wnosi się do Komisji Lekarskiej działającej przy Rzeczniku Praw Pacjenta, za pośrednictwem Rzecznika Praw Pacjenta, w terminie 30 dni od wydania opinii albo orzeczenia.

Sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia lekarza nie można wnieść w przypadku, gdy postępowania odwoławcze od wydanych opinii i orzeczeń regulują odrębne przepisy (np. odwołanie od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS).

Twoje prawa w przychodni, ośrodku zdrowia, poradni, ambulatorium, aptece

Masz prawo do informacji o swoich prawach. Taka informacja powinna być umieszczona w miejscu ogólnodostępnym.

Masz prawo do informacji o rodzaju i zakresie świadczeń zdrowotnych udzielanych przez podmiot leczniczy, w tym o profilaktycznych programach zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych, realizowanych przez ten podmiot.

Masz prawo wybrać lekarza pielęgniarkę i położną ubezpieczenia zdrowotnego pierwszego kontaktu (lekarz podstawowej opieki zdrowotnej). Może być nim lekarz rodzinny, internista lub pediatra (w przypadku dzieci). W ciągu roku kalendarzowego możesz trzykrotnie i bezpłatnie zmienić swoją decyzję.

W ramach podstawowej opieki zdrowotnej masz prawo do badania oraz porady lekarskiej bez skierowania, w tym do nocnej (od 18:00 do 8:00) oraz świątecznej opieki lekarskiej i pielęgniarskiej, udzielanej w formie ambulatoryjnej i wyjazdowej.

Masz prawo zarejestrować się do lekarza osobiście, przez osoby trzecie lub telefonicznie.

Jeśli wybrany przez Ciebie lekarz jest nieobecny, musisz zostać przyjęty przez innego lekarza.

Na podstawie skierowania masz prawo do bezpłatnych badań diagnostycznych zleconych przez lekarza leczenia uzdrowskiego, rehabilitacji leczniczej, leczenia szpitalnego, ambulatoryjnych świadczeń specjalistycznych.

Na podstawie skierowania masz prawo do bezpłatnego sprzętu rehabilitacyjno-ortopedycznego i środków higieniczno-pielęgnacyjnych.

Masz prawo do bezpłatnego wystawienia orzeczeń i zaświadczeń lekarskich, jeżeli są one związane z dalszym leczeniem, rehabilitacją, niezdolnością do pracy, kontynuowaniem nauki, uczestnictwem dzieci, uczniów, słuchaczy zakładów kształcenia nauczycieli i studentów w zajęciach sportowych i w zorganizowanym wypoczynku, a także jeżeli są wydawane dla celów pomocy społecznej, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, orzecznictwa o niepełnosprawności, uzyskania zasiłku pielęgnacyjnego lub ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.

Masz prawo do bezpłatnego wystawienia zaświadczeń lekarskich lub zaświadczeń wystawianych przez położną, jeżeli są one potrzebne do uzyskania dodatku z tytułu urodzenia dziecka lub jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka.

Jeśli nie masz skierowania, jesteś zobowiązany ponieść koszty udzielonych świadczeń opieki zdrowotnej wymagających skierowania.

Masz prawo do informacji o leku zastępczym, który jest tańszym odpowiednikiem leku wypisanego na receptę oraz do informacji o sposobie jego stosowania, przechowywania oraz ewentualnych interakcjach z innymi lekami.

Masz prawo do dochodzenia swoich praw

Gdy Twoje prawa zostały naruszone, możesz zwrócić się do:

- Rzecznika Praw Pacjenta,
- Właściciela NUKLEOMED,
- samorządów zawodów medycznych:
 - o okręgowej izby lekarskiej,
 - o okręgowej izby pielęgniarek i położnych,
- sądu powszechnego (cywilnego) w celu wynagrodzenia poniesionej szkody i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, jak również do zakładu ubezpieczeń, z którym dana placówka lub osoba udzielająca świadczenia zdrowotnego ma podpisaną umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej;
- organów ścigania - w przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa;
- Rzecznika Praw Obywatelskich.

Po wyczerpaniu postępowania przed polskimi organami wymiaru sprawiedliwości możesz wnieść skargę do Komitetu Praw Człowieka działającego we współpracy z ONZ lub Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Masz prawo do zgłaszania niepożądanych działań produktów leczniczych

Możesz (lub Twój przedstawiciel ustawowy albo opiekun faktyczny) zgłosić niepożądane działania produktów leczniczych osobom, które wykonują zawód medyczny, prezesowi Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych lub podmiotowi odpowiedzialnemu za wprowadzenie produktu leczniczego do obrotu.

TEKST USTAWY O PRAWACH PACJENTA I RZECZNIKU PRAW PACJENTA JEST DOSTĘPNY W RECEPCJI
